Lietas Nr. C33316414
Lietas arhīva Nr. C-3164-14/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 13.jūnijā

Rīgas rajona tiesa

tiesnese Elita Stivriņa,

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2014.gada 1.aprīlī prasītāja – /pers. A/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu pušu nepilngadīgās meitas /pers. C/, dzimušas /datums/un nepilngadīga dēla /pers. D/, dzimuša /datums/, uzturam.

Pieteikumā norāda, ka 2006.gada 29.septembrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgta laulība. Pušu kopdzīves laikā /datums/piedzimusi meita /pers. C/ un 2010.gada 24.jūlijā piedzimis dēls /pers. D/.

Norāda, ka kopš 2011.gada laulātie bija sākuši dzīvot šķirti. Bērni atrodas prasītājas aizgādībā. Pēc kopdzīves pārtraukšanas prasītāja sāka audzināt bērnus viena pati. Atbildētājs nepiedalās bērnu audzināšanā. Atbildētājs sākotnēji bērnu uzturam maksāja naudas līdzekļus neregulārā apmērā, bet šobrīd to ir pilnībā pārtraucis darīt, kā arī paziņoja, ka turpmāk vairs nemaksās. Šobrīd uzturlīdzekļi nav maksāti vairāk kā mēnesi. Norāda, ka prasītājai ir finansiāli grūti uzturēt bērnus.

Norāda, ka meitai /pers. C/ kopējie faktiskie izdevumi mēnesī sastāv no: meitas daļa par dzīvokļa īri un maksa par komunālajiem pakalpojumiem, elektrība, ūdens, siltums – 42,00 euro; pārtika – 50,00 euro; higiēnas preces – 30,00 euro; apģērbs – 40,00 euro; izdevumi, kas saistīti ar bērnu dārza apmeklēšanu un dažādiem izglītojošiem pasākumiem – 122,00 euro. Kopā 284,00 euro mēnesī.

Norāda, ka dēlam /pers. D/ kopējie faktiskie izdevumi mēnesī sastāv no: dēla daļa par dzīvokļa īri un maksa par komunālajiem pakalpojumiem, elektrība, ūdens, siltums – 42,00 euro; pārtika – 50,00 euro; higiēnas preces – 30,00 euro; apģērbs – 40,00 euro; izdevumi, kas saistīti ar bērnu dārza apmeklēšanu un dažādiem izglītojošiem pasākumiem – 122,00 euro. Kopā 284,00 euro mēnesī.

Norāda, ka atbildētāja ienākumi nav zināmi. Savukārt prasītāja strādā SIA "/Nosaukums/" un saņem darba algu 158,00 euro mēnesī. Prasītājas īpašumā nav nedz kustamā, nedz arī nekustamā īpašuma.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, Ministru kabineta 2003.gada 1.jūlija noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu un Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 142,00 euro apmērā ik mēnesi līdz meitas pilngadībai un dēla /pers. D/ uzturam 142,00 euro apmērā ik mēnesi līdz dēla pilngadībai.

[2] 2014.gada 10.jūnijā Rīgas rajona tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norāda, ka prasību atzīst daļēji – /pers. D/ uzturam 80,00 euro apmērā, /pers. C/ uzturam 96,00 euro apmērā. Norāda, ka 2014.gada 8.aprīlī ar atbildētāju tika noslēgts Darba līgums un atbildētāja vidēja mēnešalga ir 433,20 euro apmērā. Atbildētajam nepieder kustama vai nekustama manta un vienīgie ienākumi ir darba alga no minētā Darba līguma. Līdz ar to atzīst minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Norāda, ka pildīs pienākumu uzturēt savus bērnus pēc labākās sirdsapziņas, bet tomēr savu iespēju robežās un atbilstoši mantiskajam stāvoklim.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250^{25}.panta pirmo daļu, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2014.gada 16.maijā pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2014.gada 13.jūnijā.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Ar prasības pieteikumam pievienoto dzimšanas apliecības kopiju apstiprinās, ka /pers. C/, dzimušas /datums/un /pers. B/, dzimuša /datums/, vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ (l.l. 12.,13).

[5] Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ un dēla /pers. D/ uzturam 142,00 euro apmērā katram.

Civillikuma 178.pants nosaka - *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo*. Lietā nav strīda par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno māte - prasītāja lietā.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns varēs pats sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem*. Tas nozīmē, ka atbildētājam ir pienākums uzturēt bērnu.

No minētām tiesību normām izriet, ka vecākiem ir pienākums sniegt uztura līdzekļus saviem bērniem. Līdz ar to tiesai ir pamats piedzīt uzturlīdzekļus no bērnu tēva, ja viņš tos nesniedz labprātīgi, vai sniedz nepietiekamā apmērā. Lai novērtētu, cik lieli uzturlīdzekļi ir piedzenami, tiesai ir jāizvērtē abu pušu mantiskais stāvoklis un spējas, kā arī bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmērs.

Attiecībā par bērnu uzturēšanai nepieciešamajiem ikmēneša izdevumiem konstatēts sekojošais. Saskaņā ar prasītājas iesniegto aprēķinu bērnam nepieciešamo uzturlīdzekļu kopējais apmērs norādīts bērnu vajadzībām mēnesī ir nepieciešams 284,00 euro katram, ko veido: bērna daļa par dzīvokļa īri un maksa par komunālajiem pakalpojumiem, elektrība, ūdens, siltums 42,00 euro; pārtika 50,00 euro; higiēnas preces 30,00 euro; apģērbs 40,00 euro; izdevumi, kas saistīti ar bērnu dārza apmeklēšanu un dažādiem izglītojošiem pasākumiem 122,00 euro. Atbildētājs nav apstrīdējis minēto aprēķinu, līdz ar to tiesa pieņem, ka bērnu vajadzībām ir nepieciešami līdzekļi tādā apmērā, kā to ir norādījusi prasītāja.

Novērtējot pušu mantas stāvokli tiesa ņem vērā pušu paskaidrojumus un rakstveida pierādījumus. Par atbildētāja mantas stāvokli lietā ir noskaidrots sekojošais.

No lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 15.aprīļa izziņas Nr.14/948265 izriet, ka atbildētāja atbildētājs no 2013.gada septembra ienākumus nav guvis. No minētās izziņas izriet, ka atbildētājs ar 2014.gada 8.aprīli nodibinājis darba tiesiskās attiecības ar SIA /Nosaukums A/.

Saskaņā ar tiesai pieejamo Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informāciju uz atbildētāja vārda nav reģistrēts nekustamais īpašums. Saskaņā ar tiesai pieejamo Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju atbildētāja īpašumā ir reģistrēta 2000.gada izlaiduma automašīna /TL marka/.

No AS "Swedbank" konta pārskata redzams, ka atbildētāja ieņēmumu apgrozījums par laika periodu no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 9.jūnijam sastāda 1127,02 euro apmērā, kas pārsvarā sastāv no SIA "/Nosaukums//" darba algas maksājumiem. 2014.gada maijā darba samaksa bija 380,00 euro.

Bērna uzturēšana gulstas uz abiem vecākiem, tātad arī prasītājai samērā ar savu mantas stāvokli ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

No lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2014.gada 15.aprīļa izziņas Nr.14/948262 izriet, ka prasītājas ienākumi laika periodā no 2013.gada septembra līdz 2014.gada februārim ir sastādījuši 981,08 euro apmērā, kas kopā vidēji mēnesī sastāda 163,51 euro. No minētās izziņas izriet, ka prasītāja ar 2012.gada 17.oktobri nodibinājusi darba tiesiskās attiecības ar SIA /Nosaukums B/.

Saskaņā ar tiesai pieejamo Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Ceļu satiksmes drošības direkcijas informāciju prasītājas īpašumā nav nekustamo īpašumu un transporta līdzekļu.

[6] Nosakot uzturnaudas apmēru, tiesa ņem vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka *tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras*, kā arī šā likuma 10.panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

Ņemot vērā noskaidroto pušu materiālo stāvokli, tiesa prasītājas norādīto bērna uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru 142,00 euro katram bērnam tiesa vērtē kā ticamu, lai nodrošinātu bērniem vēlamās vajadzības, taču vienlaikus tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu uzturlīdzekļu apmērs samērojams ar vecāku mantisko stāvokli, nevis visām vēlamajām bērna vajadzībām, tāpēc tiesai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, jāņem vērā arī atbildētāja iespējas maksāt uzturlīdzekļus. Tiesa ņem vērā, ka bērna uzturēšana ir abu vecāku pienākums un lietā nav gūti pierādījumi, ka atbildētājs spēj nodrošināt sev lielākus ienākumus, lai varētu samaksāt uzturlīdzekļus prasītājas norādītajā 142,00 euro apmērā katram bērnam.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 nosaka, ka *katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.*

Savukārt, Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 2.punkts nosaka, ka *minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 320 euro.*

Ievērojot teikto, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji piedzenot uzturlīdzekļus 96,00 euro apmērā /pers. C/ uzturam un 80,00 euro apmērā /pers. D/ uzturam, jo atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa un spējām ir pienākums sniegt uzturlīdzekļus nepilngadīgo bērnu uzturam atbilstoši 2013.gada 15.janvara Ministru kabineta noteikumos Nr.37 noteiktos minimālos uzturlīdzekļus.

Prasība daļā par uzturlīdzekļu piedziņu 46,00 euro apmērā /pers. C/ uzturam un 62,00 euro apmērā /pers. D/ uzturam ir noraidāma.

[7] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.* Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas. Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 316,80 euro apmērā.

Lietas izskatīšanas laikā ir radušies un nav apmaksāti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,36 euro apmērā, kas piedzenami no atbildētāja.

[8] Civilprocesa likuma 204.[1] pants nosaka, ka,*taisot spriedumu par naudas summu un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 42.panta pirmo daļu., 96., 97., 193., 204.[1], 250[25]. un 250[27].pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu /pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. C/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **96 euro** apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, sākot no 2014.gada 1.aprīļa līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu /pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīga dēla /pers. D/, dzimuša /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **80 euro** apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai un 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, sākot no 2014.gada 1.aprīļ līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Noraidīt prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu 108,00 euro apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu valstij** valsts nodevu **316,80 euro,** samaksu veicot sekojošā kontā:

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. /reģistrācijas numurs/, konta Nr. /konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu valstij** ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **8,36 euro**, samaksu veicot sekojošā kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds).

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu

saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese